

NIEUWSBRIEF

'MGR. SCHRAVEN EN GEZELLEN'

jaargang 4, nummer 16,

december 2011

Uitgave van de 'Mgr. Schraven Stichting'

EEN MGR. SCHRAVENDAG DIE RAAKT

De aanwezigen in de parochiekerk van Broekhuizen vorst zullen de zondagsdienst van 9 oktober, waarbij de sterfdag van Mgr. Schraven en gezellen herdacht werd, niet gauw meer vergeten. Tijdens een goed verzorgde viering, waarbij het parochiekoor van Oostrum haar kwaliteit in zangkunst toonde, werden de aanwezigen tijdens de preek diep geraakt door de predikant, pater Wiel Bellemakers. Jarenlang was hij de rechterhand van kardinaal Simonis in het aartsbisdom Utrecht en zeer bekend met de geschiedenis van de kerk in China.

Naast de marteldood van Mgr. Schraven en gezellen die vrouwen en meisjes wilden behoeden voor seksueel geweld, vertelde hij over zijn persoonlijke ervaring van enkele dagen eerder bij de commissie "Recht en Hulp" in Utrecht. Daar luisterde hij naar het levensverhaal van een slachtoffer van seksueel misbruik door een andere medebroeder. De hele kerk voelde in zijn woorden zijn diepe emotie bij dat getuigenis. De predikant verheelde niet dat deze twee uitersten binnen zijn eigen religieuze gemeenschap dubbele gevoelens bij hem oproept. Doodse stilte hing in de kerk. "Het zijn twee kanten van eenzelfde waarheid. Het een is waar en daar mogen we trots op zijn en het andere is waar en daarvoor zijn we zeer diep beschaamd. Onze kerk bestaat uit 'slechten en goeden'."

Het middagprogramma bood de mogelijkheid van een fietsroute langs de wegen van de jeugd van

Mgr. Schraven. Een enkele dappere waagde zich daaraan gezien het weer. De meesten maakten gebruik van de auto. Bezoekers van zijn geboortehuis op kasteelboerderij Kaldenbroek in Lottum, werden gastvrij onthaald door het Limburgs Landschap, de huidige eigenaar van het gebouw. In het kader van restauratie werd het hele gebouw door deskundigen onderzocht en allerlei onbekende zaken kwamen aan het licht. Tijdens een rondleiding tot in de nok van het gebouw werden de gasten verrast op deze ontdekkingen.

Bezoekers aan de kerk van Lottum zagen daar het (Poolse) 'Rozenmeisje' van Herman Marissen, symbool voor seksueel geweld

jegens vrouwen.

Dat symbool kreeg een diepere lading door Levensverhalen van slachtoffers van vrouwenhandel , waarvan zuster Marjolein Bruinen, Dominicanes uit Torn getuigde. Zij vertelde hoe haar organisatie 'Stichting Religieuzen Tegen Vrouwenhandel' via het wereldwijde netwerk zich voor slachtoffers inzet. 'Het lijkt zo'n ver van mijn bed show. Maar vergeet niet dat het in ons eigen midden speelt. Kijk maar naar het Lottumse Rozenmeisje (slachtoffer van vrouwenhandel), het verschijnsel van de 'loverboy'. Haar verhalen riepen vragen en geraaktheid op, maakten discussie los . Met die geraaktheid kon je wat doen door in het kunstwerk een roos te steken. Aan alle kanten sierden rozen het kunstwerk.

Uit Weekblad 'Horst aan de Maas' 6-10-2011 door: Redactie

Glaskunstwerk Rozenmeisje in kerk Lottum

In de kerk van Lottum is zondagmiddag 9 oktober van 13.00 tot 16.00 uur een glaskunstwerk van het Rozenmeisje te zien. Glaskunstenaar Herman Marissen uit Velden heeft het kunstwerk gemaakt. Als inspiratiebron diende de gewelddadige dood van de 19-jarige Poolse Jozefa Wyka, beter bekend als het Rozenmeisje. Zij werd in 1996 dood aangetroffen in een bosrand in Lottum. Veertien jaar lang wist niemand wie zij was. Het kunstwerk staat symbool voor alle slachtoffers van seksueel geweld.

De 54-jarige Marissen wil het liefst dat zijn werk een permanente plek krijgt in Lottum of omgeving. "Een monument waar verdriet, emoties en hoop gedeeld kunnen worden. Met name voor alle nabestaanden en slachtoffers van zinloos seksueel geweld", aldus Marissen. Volgens hem is er nergens in Europa zo'n monument of gedenkplek voor nabestaanden waar iedereen kan samenkomen.

Het glaskunstwerk bestaat uit een torso in een bed van rozenbladeren op een sokkel. Aan de zijkanten komen vijf rode rozen en rozenbladeren. "Ik heb gekozen voor de kleur rood van rozen omdat deze staat voor passie, liefde en verdriet. Maar eigenlijk maakt het sociale aspect de helft van het kunstwerk uit", licht Herman het kunstwerk toe.

Er is nog geen vaste plek voor het kunstwerk gevonden. De Veldenaar zocht contact op met de dorpsraden van Grubbenvorst en Lottum maar die toonden geen interesse. Intussen werkt Marissen samen met de Stichting Mgr. Schraven. Bisschop Frans Schraven kwam succesvol op tegen de confiscatie van tweehonderd vrouwen door het Japanse leger in China in 1937. Deze veelal jonge vrouwen zouden als troostmeisjes worden ingezet. Schraven moest zijn verzet, samen met acht Europese priesters, met de dood bekopen, maar de meisjes bleven uit handen de Japanners. Ter gelegenheid van de 74e sterfdag van Bisschop Schraven wordt het kunstwerk voor het eerst geëxposeerd in de kerk van Lottum. Zowel in de kerk van Broekhuizenvorst en Lottum kan men zondagmiddag tussen 13.00

en 16.00 uur meer informatie krijgen over de Mgr. Schravenstichting. In Lottum geeft Herman Marissen persoonlijk uitleg over het kunstwerk. In Broekhuizenvorst wordt uitleg gegeven over de plannen om de zijkapel te beschilderen en in te richten als een troostplaats voor slachtoffers van seksueel geweld. Voor meer informatie zie www.mgrschraven.nl

LEZING OVER MGR. SCHRAVEN TE PANNINGEN

Bisschop Frans Schraven werd vermoord met 8 anderen . Als de Japanners hun plan helemaal hadden uitgevoerd en de Europese Trappisten buiten de stad tevoren toch allemaal naar Mgr. Schraven hadden kunnen vluchten, waren er 24 Europese slachtoffers geweest. De Japanners wilden

álle Europeanen vermoorden, naast Mgr. Schraven en gezellen dan ook de 9 Europese zusters van de 'Dochters van Liefde' en nog eens 6 Europese Trappisten. De zusters ontsprongen de dans ternauwernood. Geen wonder dat op zondag 27 november jl. zusters van diezelfde Congregatie in Panningen gespannen luisterden naar het verhaal over de moord op Mgr. Schraven en gezellen en hoe hun medezusters wekenlang in angst hebben geleefd dat ook zij alsnog gehaald zouden worden en vermoord. Hun enorme inzet voor de duizenden vluchtelingen hield hen op de been. Die zusters tóen in China dwongen grote bewondering en respect af bij de dankbare toehorende medezusters van nú.

MGR. FRANS SCHRAVEN IN HET DUITSE LIPPSTADT

De eigen familie heeft meestal de eerste belangstelling voor een ander bijzonder familielid. Zo gaat dat in de familie van bisschop Frans Schraven. Zo gaat het ook met de geestelijke familie van Frans Schraven. Zijn geestelijke familie, de Dochters van Liefde, zijn evenals de congregatie van de Lazaristen, waartoe hij behoorde, gesticht door de heilige Vincent de Paul. Op 18 oktober kwamen zusters uit verschillende steden als Bonn, Keulen, Aken, Mönchengladbach en zelfs uit het voormalige Oost-Duitsland bijeen in Lippstadt voor hun twejaarlijks treffen. Met grote aandacht en betrokkenheid luisterden en keken ze naar de powerpoint over Frans Schraven en zijn medemartelaren. Hun levenslot raakte de aanwezigen, zoals bleek uit de levendige discussie die volgde. Ook voor hen ligt China ver van het bed, totdat het ineens heel dichtbij komt in het levensverhaal van eigen familieleden. Met interesse blijven zij de ontwikkelingen van de Stichting volgen en zien uit naar een bezoek aan Broekhuizenvorst als daar de plannen zijn gerealiseerd.

SPEURTOCHT NAAR MGR. SCHRAVEN IN HET GEHEIME ARCHIEF VAN DE PAUS

Het kraakt en ritselt om me heen in de studiezaal van het 'Geheim Archief' van de paus in Vaticaanstad. Stilte is geboden om alle onderzoekers (er kunnen er wel 100 in) rust te gunnen zich te concentreren. Deze rust wordt doorbroken door eeuwenoude perkamenten en oorkonden die zich laten horen. Naast mij zit een Italiaanse vrouw die de ene stapel perkamenten na de andere krijgt voorgelegd. Alles met grote linten dichtgebonden. Het maakt me nieuwsgierig wat zij nou precies zoekt, maar ik kan het haar niet vragen. Hoe oud alle documenten zijn blijkt uit het afval dat ze nalaten. De stof heeft zich dik opgestapeld en het papier valt er half vergaan uit. Verschillende keren komen stoffer en blik eraan te pas om het bureau schoon te veegen. Ondertussen buig ik me over de aangeleverde dossiers over Mgr. Schraven. Ik zit er met rode wangen van de spanning. En ik was al gespannen toen ik mijn eerste stappen zette binnen Vaticaanstad. Een half jaar heb ik met ongeduld gewacht op de toestemming. Net voordat het archief op slot gaat voor zomerreces komt het groene licht. Ik ben zo blij en nieuwsgierig dat ik meteen op de eerste dag dat het archief weer open gaat op de stoep sta. Hoe goed beveiligd Vaticaanstad is, ervaar ik de eerste ochtend. Het duurt uren voordat ik eindelijk de lift naar de derde etage mag nemen. Tegenover een ambtenaar van het

Geheim Archief moet ik verantwoording afleggen. Wat zoek ik; waarvoor is het bestemd; aanbevelingsbrieven van universiteit en bisschop; diploma's overleggen; pasfoto's inleveren enz. Er wordt een pasfoto van mij gemaakt en dan rolt een klein pasje uit de machine die mij een week lang toegang geeft om onderzoek te doen. Het is een heel leerproces. In een zaal naast de studiezaal staan de wanden vol met allemaal naslagwerken en indexen, waarin genoteerd staat wat er allemaal te vinden is. Het lijkt een doolhof, maar na ruggespraak vind je er de weg. Sinds de basisschool ben ik verplicht weer met potlood te schrijven. Er staat een zwaar verbod op ander schrijfmateriaal. En begrijpelijk. Noteren wat je zoekt en dat op de juiste wijze aangeven om de juiste dossiers te bemachtigen. En dan begint het snuffelwerk. Het is werken onder druk. Binnen enkele dagen moet ik drie archieven afwerken op zoek naar de meest relevante informatie over Mgr. Schraven en gezellen. Het Geheim Archief bevat een schat aan informatie afkomstig van de nuntiusen uit alle landen ter wereld. Aan de overkant van het plein ligt een speciale afdeling voor de betrekkingen met de Staten. Daar bevindt zich alles op het terrein van de relatie tot de regeringen van de verschillende landen. De bescheiden studiezaal is genoemd naar paus Paulus VI en is ingericht als een museum. Moderne kunstenaars uit allerlei landen maakten op zeer artistieke wijze portretten van deze paus. Hier hangt alles bijeen. Het straalt daardoor een bijzondere warme sfeer uit. Beide archieven zijn alleen 's ochtends open. In de middag klimmen we omhoog naar de heuvel naast het St. Pietersplein. In een diepe betonnen bunker onder de grond bevindt zich het archief van het 'missiedepartement' van het Vaticaan (Propaganda Fide). Wat een rijkdom aan gegevens. Maar wat het waard is, zal pas blijken als we thuis alle kopieën bestudeerd hebben. Hoe dan ook: de ervaring van een bezoek aan het Geheim Archief in Rome is alleen al de moeite waard. Het toegangspasje krijgt een ereplaatsje op mijn studeerkamer.

'En, heeft het iets opgeleverd', is een vaak gestelde vraag. Een eerste antwoord blijkt uit het volgende krantenartikel van De Limburger 17 november 2011:

MOORD Stichting vindt Japans document in archieven Vaticaan door Peter Janssen **'Bisschop Schraven was een martelaar'**

Een pas opgedoken document bevestigt dat de in Lottum geboren bisschop Frans Schraven in 1937 in China is vermoord omdat hij vrouwen beschermde.

Secretaris Vincent Hermans van de Mgr. Schraven Stichting voelde zich 'als een kleine jongen die voor het eerst taaitaai in zijn schoen vindt'. Na lang zoeken ontdekte hij kortgeleden in de archieven van het Vaticaan een brief van de Japanse kolonel die de moord had onderzocht. De op 13 oktober 1937 in Lottum geboren en in Broekhuizen opgegroeide bisschop Schraven zat op de katholieke missiepost in het Chinese Zhending. In 1937 werden hij en acht andere missionarissen gruwelijk vermoord door soldaten van het oprukkende Japanse leger. Ze werden mishandeld en verbrand. De kolonel gaf na het onderzoek toe dat Japanners schuldig waren en sprak van een 'treurig misverstand'. 'Maar het motief van de moord werd niet bekendgemaakt', zegt Hermans. 'Het is bekend dat Japanse soldaten op grote schaal meisjes en vrouwen verkrachtten en ze daarna doodden.'

In de missiepost van Schraven bevonden zich vele voor de Japanners gevluchte Chinese vrouwen en

kinderen. Nederlandse paters Franciscanen hebben kort na de moord verklaard dat Japanse soldaten bij hen om meisjes vroegen 'om zich te vermaken', met de dreigende woorden: 'Vergeet niet wat in Zhending op de katholieke missie gebeurde'. Duidelijke taal, maar waar waren de bewijzen? In de door Hermans gevonden brief spreekt de kolonel zijn 'leedwezen' uit over de moord. 'Geen excuses', zegt Hermans. 'Dat deden de Japanners nooit. Maar hij schreef wel dat de missionarissen 'martelaren' waren. Hij gebruikte niet het woord 'slachtoffers'. De kolonel heeft in Tokio bij de katholieke broeders op school gezeten. Dus hij was bekend met de katholieke terminologie. Zijn verklaring sluit naadloos aan bij het motief: 'Schraven nam op grond van zijn geloof de vrouwen in bescherming'.

Hermans geeft komende maandag een lezing over Schraven in de Witte Hoeve in Venray. Die is georganiseerd door de Adelbertvereniging en begint om 20.15 uur.

Volgend jaar besteedt de Mgr. Schraven Stichting veel aandacht aan de bisschop. Op 9 oktober is het 75 jaar geleden dat hij werd vermoord. Dan krijgt de gedachteniskapel in de kerk van Broekhuizen vorst ook meer gestalte. Hermans zegt dat de stichting hiervoor graag het Rozenmeisje wil hebben van de Veldense kunstenaar Herman Marissen, en glazen monument voor het meisje dat vijftien jaar geleden werd misbruikt en vermoord en in Lottum gevonden.

Adelbertlezing Venray op 21-11-11

Op uitnodiging van het bestuur van de Adelbertvereniging Venray vond op deze datum een lezing plaats getiteld: Bisschop F.Schraven, icoon tegen seksueel geweld? Vincent Hermans vertelde op boeiende wijze over de bisschoppen Frans Geurts en Frans Schraven. Ook de moord op bisschop Frans Schraven en zijn gezellen kwam uitvoerig aan de orde en werd in historisch perspectief geplaatst.

De avond werd een groot succes en er kwamen 64 belangstellenden op deze lezing af.

'TROOSTMEISJES' IN ARNHEM

Een lange galerij met levensgrote fotoportretten vormt de hoofdschotel van de expositie 'troostmeisjes' uit het voormalige Nederlands-Indië in museum Bronbeek in Arnhem. Met indringende ogen kijken de slachtoffers van seksuele dwangarbeid tijdens de Tweede Wereldoorlog je aan. Op soms met moeite te lezen paneeltjes staat hun levensverhaal, alsof ook nú nog hun slachtofferschap niet ten volle gehoord/gelezen mag worden. Of staan de afmetingen symbool voor hun enorme schaamte en de moeite waarmee de getuigenissen gepaard gingen? De uitwerking van die verhalen is des te groter. Op hoge leeftijd durven de slachtoffers er iets over los te laten, want er rust een groot taboe op deze diep ingrijpende ervaringen van hun leven. Als je al die ervaringen leest, beseft je hoe diep fysiek en geestelijk beschadigd deze 'troostmeisjes' terugkeerden naar hun vroegere thuissituatie. Hoe moeilijk was het daarna getrouwd te raken. Het etiket 'Japans afdankertje' werd hen door hun omgeving opgespeld en welke man wil je dan nog? Het frappeert hoeveel vrouwen fysiek zó beschadigd waren dat ze nooit kinderen konden krijgen en ook hoe vaak een huwelijk mislukte. Bij één persoon zelfs tot tien keer toe. De ervaring van 'troostmeisje' kerfde de rest van je leven. De daders: het Japanse leger.

Mgr. Schraven wist honderden Chinese vrouwen aan dergelijke hebbelijke Japanse mensenklauwen

te ontrukken én aan een mogelijke dood. Heel vaak werden verkrachtte Chinese vrouwen naderhand om het leven gebracht. Lopend langs genoemde galerij, besef je de grootsheid van zo'n heldendaad.

FELICITATIES GAAN NAAR

Bisschop Liu Jinghe, oud-bisschop van het bisdom Tangshan en de zoveelste opvolger van Mgr. Frans Geurts van het vroegere vicariaat Yungpingfu bij gelegenheid van zijn 30 jarige bisschopswijding in 1981. Hij had dit jaar zo graag Nederland bezocht, maar geen enkele verzekeringsmaatschappij wilde voor deze 90 plusser een reisverzekering afsluiten. Wat was hij teleurgesteld! Hij toonde zich een uitstekende gastheer bij het familiebezoek in 2009.

De heer Gerard Peters, aankomend bestuurslid en penningmeester van onze stichting. Hij werd benoemd tot ridder van de Orde van de H. Sylvester. In het blad 'Peel en Maas' van 15 december jl.

lezen we het volgende: "Van maart 1995 tot maart 2010 was hij lid van de Raad voor Economische Aangelegenheden van het bisdom Roermond, een raad die op grond van nieuwe kerkrechtelijke bepalingen in 1986 werd ingesteld. Peters, oud-directeur van Fortis Bank Venray en lid van de Lionsclub Venray, is momenteel adviseur van deze raad. Ook is hij lid van de bisdommelijke Beleggingscommissie en was hij jarenlang kerkbestuurslid in Boxmeer (bisdom Den Bosch). De orde van Sylvester werd in 1841 door paus Gregorius XVI ingesteld en kent drie klassen: grootkruis, commandeur en ridder. De orde is gecreëerd om leken te eren die actief zijn in het pastoraat en de verkondiging. De versierselen, behorend bij de onderscheiding werd uitgereikt door bisschop Frans Wiertz tijdens de vergadering van de Raad van Economische Aangelegenheden in de bisdomgebouwen in Roermond' op maandag 12 december." We feliciteren hem met deze onderscheiding voor zijn vele verdiensten.

Steun het werk van de Mgr. Schraven Stichting met een royale gift of wordt 'vriend van de Stichting'.

We hebben uw hulp hard nodig om onze plannen te kunnen realiseren.

Secretariaat Mgr. Schraven Stichting: Kloosterstraat 54, 6369 AE Simpelveld tel. 045-544 54 19 t.n.v. Vincent Hermans

Email: stichting.mgr.schraven@gmail.com

Website: www.mgrschraven.nl

Bankrekening Mgr. Schraven Stichting: nummer 1481 75 341 Rabobank te Venray.

Voor betalingen buiten Nederland:

IBAN nummer: NL74rabo0148175341 BIC code: RABONL2U Voorzien van de ANBI status

